

ОРГАНІЗАЦІЯ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ В УМОВАХ КАРАНТИННИХ ОБМЕЖЕНЬ: ВИКЛИКИ, РЕЗУЛЬТАТИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Махмудов Х.З., професор кафедри підприємництва і права, д.е.н., професор

Мороз С.Е., доцент кафедри підприємництва і права, к.пед.н., доцент

Калашник О.В., доцент кафедри підприємництва і права, к.т.н., доцент

Підвищення якості вищої освіти – одна з актуальних проблем сьогодення не лише для України, але й для всієї світової спільноти. Оскільки в умовах пандемії та карантинних обмежень заклади вищої освіти були вимушені терміново переводити освітній процес у дистанційний або змішаний формат, значно посилюється інтерес викладачів до інтерактивних засобів навчання, які здатні ефективно реалізувати ідеї змішаного навчання.

Чисельні наукові пошуки направлені на вивчення нових форм, методів і засобів навчання, які б поєднували найкращі здобутки традиційної освітньої системи з використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій та ураховували інтереси й потреби учасників освітнього процесу. При цьому для ефективного використання електронних ресурсів дуже важливим є вміння викладача підбирати відповідні інструменти та створювати контент, який відповідає потребам навчального процесу.

Зауважимо, що навантаження на викладача в умовах дистанційного навчання значно зростає, оскільки він повинен не тільки оптимізувати способи та технології організації навчального процесу, надавати консультативну допомогу, координувати пізнавальний процес та визначати рівень знань здобувача, але й постійно вдосконалювати власні навички та курси з тим, щоб домогтися найкращого засвоєння пройденого матеріалу. Для забезпечення ефективності освітнього середовища під час віддаленого навчання, викладач акцентує увагу на електронному контенті, при розробці якого прагне змоделювати реальні умови навчання – забезпечити умови для всіх видів навчальної взаємодії, а також ефект постійної присутності викладача у курсі.

Досвід використання дистанційної форми навчання виявив таку особливість, – без злагодженої роботи всіх учасників освітнього процесу, не можливо

отримати високих результатів продуктивного навчання, тому надважливого значення набуває організація вчасної та ефективної комунікації.

Комунікація – це процес обміну інформацією, досвідом, поглядами, враженнями, ідеями, думками, емоціями тощо. Комунікаціями має бути пронизаний весь навчальний процес, оскільки в умовах віддаленого навчання без вільного обміну інформацією, без активного обговорення професійних проблемних ситуацій, без групових дискусій студенти починають гірше формулювати та висловлювати власні думки. Окрім того, як свідчить практика, якщо студент не навчиться відстоювати свою думку, самотійно ухвалювати рішення та знаходити засоби їх реалізації, він не зможе якісно оволодіти тією чи іншою дисципліною. Ще раз підкреслимо, що без уміння викладача налагоджувати комунікації, не можливо повною мірою розвивати у здобувачів вищої освіти творчі здібності, різноманітні форми мислення, а також адекватно оцінювати результати навчання. Так само без налагодженого зворотного зв'язку важко підтримувати сприятливий мікроклімат всередині навчальної групи та своєчасно здійснювати корекцію навчання.

Для ефективного залучення учасників освітнього процесу у сам процес викладачами кафедри підприємництва і права ПДАУ застосовуються всі можливі й доступні канали комунікації. Електронні навчальні посібники, презентації, інший навчальний контент розміщені у системі MOODLE. Використання даної системи для проведення дистанційних занять є простим та зрозумілим, студенти у зручному місці та у зручний час отримують доступ до різних джерел інформації, що підвищує ефективність самотійної роботи, а викладачі отримують можливість аналізувати активність окремих учасників курсу, витрачений ними час на роботу з навчальними матеріалами.

Не менш зручними й ефективними засобами надання доступу до навчальних матеріалів є застосування месенджерів: Viber, Telegram та інш.

Для раціонального і продуктивного дистанційного освітнього процесу важливе значення має корпоративний зв'язок, тому кожен першокурсник на початку навчального року отримав власний корпоративний e-mail ПДАУ,

завдяки якому мав змогу авторизуватись в Google пошті, а отже отримав можливість для прямої та швидкої комунікації не лише з куратором, лекторами, але й з університетом. Зауважимо, що на початку навчального року студенти першого курсу Навчально-наукового інституту економіки, управління, права та інформаційних технологій одні з перших протестували проведення занять за допомогою додатку Google Meet – сервісу для проведення відеоконференцій, онлайн-зустрічей і дистанційного навчання.

Варто зазначити, що для досягнення максимально повного зворотного зв'язку, канали комунікації мають обиратися з урахуванням технічних можливостей здобувачів вищої освіти. На наш погляд, програма Google Meet відмінно підходить для індивідуальних і групових занять, оскільки студенти мають змогу приєднатися до спілкування, як з комп'ютера, так і з планшета або з телефону. Для цього достатньо мати посилання, або ідентифікатор конференції. Зручним, на наш погляд, є й те, що організувати зустріч може будь-хто, створивши обліковий запис. Захід можна планувати заздалегідь, а також зробити повторюване посилання для входу, тобто для відвідування занять за розкладом студент у відповідний час має просто перейти за посиланням.

Аналізуючи виклики, з якими стикнулися освітяни у поточному навчальному році, аналітики зазначають відправні точки, на які варто орієнтуватися, для подолання гострих проблем: розв'язання проблеми втрати знань; розширення визначення права на освіту за допомогою включення в нього *права на електронний доступ; усунення бар'єрів для електронного доступу*; підвищення якості даних і засобів моніторингу у сфері освіти [1].

Узагальнюючи викладений матеріал, маємо констатувати факт, що традиційна вища освіта поступово стає іншою. Цифрові інструменти масово увійшли у освітній процес. Нині основним завданням освітян стає винайдення і застосування гнучкої методики роботи з цими інструментами.

Список використаних джерел

1. Концептуальна записка: образование в эпоху COVID-19 и в последующий период. URL : https://www.un.org/sites/un2.un.org/files/policy_brief_-_education_during_covid-19_and_beyond.pdf. (дата звернення 12.01.2020).